

RIIGI TEATAJA

Nr. 12.

11. veebruaril 1936.

Nr. 12.

- Art. 76. Näituste korraldamise seadus.
77. Põllutööliste õnnetusjuhtumite vastu kindlustamise seadus.
78. Põllumajanduse võlgade ümberlaenustamise ja pikendamise seaduse täiendamise seadus.
79. Kaupade sisseveo korraldamise seaduse teostamise määruse § 1 täiendamise määrus.
80. Teedeministeeriumi vabateenijate koosseisu määruse muutmise määrus.
81. Teadaanne Eesti ja Leedu vahel sõlmitud Tööstusliku omanduse kaitsest järgnevate õiguste vastastikuse kaitse kokkuleppe jõustumisest.
82. Toornahkadega kauplemise sundmäärus Tallinnas.
83. Lihaga kauplemise sundmäärus Tallinnas.
84. Tallinna linna avalikkude kohtade heakorra sundmäärus.
85. Sundmäärus piima tootmise, ümbertöötamise ja turustamist korraldavate asutiste tegevuse ning sisemise korra kohta Nõmme linnas.
86. Sundmäärus avalikkude öömajade kohta Kuressaare linnas.
87. Sundmäärus siltide ja kuulutuste kohta Viljandi linnas.

76. Näituste korraldamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 5. veebruaril 1936.

§ 1. Eesti majanduslikkude saavutuste esiletoomiseks ja üksikute majandusalade edendamiseks korraldatakse näitusi, mis jagunevad territoriaalselt ulatuselt üleriiklikkudeks ja kohalikkudeks ning väljapanekute sisult üld- ja erinäitusteks.

Lähemad alused näituste liigitamiseks määrab Vabariigi Valitsus.

§ 2. Üleriiklikkude näituste korraldamiseks annab load Vabariigi Valitsus. Kohalikke näitusi korraldatakse selle ministri loal, kelle järelevalve alla kuulub vastava majandusala edendamine.

§ 3. Üleriiklikkude näituste korraldamiseks luuakse Sihtasutiste seaduses (RT 19 — 1934 ja 24 — 1935) ettenähtud korras sihtasutis „Üleriiklik Näitus“, millise alusvaraks määratakse kuni 1. maini 1937. a. — riigi eelarve korras 200.000 krooni.

§ 4. Üleriiklikkude üldnäituste üksikute osakondade korralduse läbi viimise võivad vastavad ministrid sihtasutiste ettepanekul teha ülesandeks vastavatele kutseesindustele.

Üleriiklikkude erinäituste korraldamise õiguse võib sihtasutis vastava ministri nõusolekul edasi anda mõnele teisele asutisele või organisatsioonile.

§ 5. Näituste korraldamiseks loodav sihtasutis on vabastatud igaaastastest avalikkudest riigi- ja omavalitsuse maksudest. Sihtasutise kirjavahetus riigi- ja omavalitsusasutistega on tempelmaksuvaba.

§ 6. Kohalikkude näituste korraldamist võidakse lubada vastava majandusala edendamisel ja korraldamisel teotsevatele kutseesindustele, nende allorganitele (osakondadele, konventidele) või, ära kuulates vastava kutseesinduse seisukohta, teistele organisatsioonidele.

§ 7. Paremate väljapanekute eest näitustel võidakse anda auhindadeks autasusid, tunnistusi ja teenetemärke.

§ 8. Käesoleva seaduse teostamiseks on Vabariigi Valitsusel õigus anda määrusi.

§ 9. Käesoleva seaduse maksmahakkamisega kaotavad maksvuse Põllumajanduse seaduse (VSK XII k. 2 j.) §§ 24—27 ja Tööstuse seaduse (VSK XI k. 2 j.) § § 210—257.

Tallinnas, 5. veebruaril 1936.

K. Päts

Peaminister

Riigivanema ülesannetes.

N. Talts

Põllutööminister.

77. Põllutööliste õnnetusjuhtumite vastu kindlustamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 5. veebruaril 1936.

I.

1. peatükk.

Üldeeskirjad.

§ 1. Põllumajanduslikuks tööks käesoleva seaduse mõttes loetakse iga tegevus, mis seotud maatulundusega, nagu põllutöö, karjamajanduslikud tööd, tööd talundite kodumajapidamises, talundite juures asuvates aedades või talunditele kuuluvates metsades, viljapeksmine ja puhastamine, maa-parandus, maa puhastamine kividest ja kändudest ja põllumajapidamisega seoses olevad ehitus- ja teised tööstusliku iseloomuga tööd, kui neid tehakse talundi enda tarvis, põllumajanduslike toodete turule toimetamine, talundite varustamine puude, põllurammu ja teiste talundites tarvitsminevate ainetega ja maatulundusega ühenduses olevad muud veotööd.

§ 2. Õnnetusjuhtumite vastu käesoleva seaduse alusel on kindlustatud kõik põllumajanduses töötavad palgalised isikud.

§ 3. Kõik § 2 nimetatud isikud on kindlustatud alates käesoleva seaduse maksmahakkamise ajast. Isikud, kes käesoleva seaduse maksmahakkamise ajal ei kuulu § 2 nimetatud isikute liiki, loetakse kindlustatuks vastasse liiki kuulumise päevast.

§ 4. Käesoleva seaduse eeskirjad on maksvad õnnetusjuhtumite puhul, mis on tekkinud põllumajandusliku töö juures või on tingitud sellest tööst.

2. peatükk.

Kindlustatud isikute õigused ja kohustused.

§ 5. Käesoleva seaduse põhjal kindlustatud isikuil, kui nad on vigastatud õnnetusjuhtumi tagajärjel § 4 ettenähtud olukordades, on õigus saada

järgnevates paragrahvides ettenähtud määral haigusravi ja kui nad ravimise ajal on töövõimetud, siis ravimise kestel abiraha ja peale ravimise lõppu pensioni ja proteese sel puhul, kui nad on kaotanud tööjõu jäädavalt kas osaliselt või täielikult. Kui õnnetusjuhtumi või sellest saadud vigastuse tagajärjeks on kindlustatu surm, siis on pensionisaamise õigus kindlustatu perekonnaliikmetel.

§ 6. Kannatanul või tema perekonnaliikmetel ei ole kindlustustasu saamise õigust, kui tööjõu kaotus või surm tekkis kannatanu enese kuritahtlikkusest.

§ 7. Haigusravi, mis peab sisaldama arstiabi vajaduse kohaselt kas haige kodus, arsti juures või raviasutistes, ravimeid ja teisi ravivahendeid, antakse riigi kulul alates viieteistkümnendast päevast peale õnnetusjuhtumit kuni tervekssaamiseni või päevani, millest peale ravitsemine ei anna enam tagajärgi.

Abiraha makstakse riigi poolt alates viieteistkümnendast päevast peale õnnetusjuhtumit, kui arst tunnustab töötamise võimatuks, kuni töövõimeliseks saamiseni või jäädava tööjõukaotuse protsendi kindlaksmääramise päevani.

Haigusravi kulud ja abirahad õnnetusjuhtumi päevast alates neljateistkümnepäeva jooksul tasub kannatanule tööandja.

Pensionit makstakse jäädava tööjõukaotuse protsendi kindlaksmääramise päevast alates.

Proteese antakse või nende hind tasutakse jäädava tööjõukaotuse puhul kindlustusnõukogu poolt antavate juhtnõuete põhjal.

§ 8. Abiraha makstakse kannatanule päevas tema päevatöötasu kahe kolmandiku suuruses.

Kannatanule, kes paigutatakse haigemajja, kus ta on täielikult ülalpidamisel, makstakse abiraha seitsekümmend viis protsenti sellest määrast, mis tal oleks õigus saada käesoleva paragrahvi esimese lõike põhjal, kui tal on perekond, ja kakskümmend viis protsenti, kui ta on üksik. Päevatöötasu arvutatakse § 14 ettenähtud korras.

Abiraha makstakse kannatanule ka pühade ja pühapäevade eest.

§ 9. Pensioniõiguslikud kannatanud saavad pensioni kuni elulõpuni.

Kannatanul on õigus saada:

tööjõukaotuse puhul saja protsendi võrra — kaks kolmandikku oma aastatöötasust;

tööjõukaotuse puhul vähem kui saja protsendi võrra — aastas tööjõukaotusele vastav protsent aastatöötasu kahest kolmandikust osast.

§ 10. Isikutele, kes on töövõime kaotanud täielikult ja vajavad kõrvalist hooldamist, määratakse pension täieliku töötasu suuruses.

§ 11. Kui kannatanuga, kellele juba makstakse pensioni, juhtub uus õnnetusjuhtum, siis arvutatakse uus pensionimäär vastavalt tema tööjõukaotusele peale viimast õnnetusjuhtumit. Uus pensionimäär arvutatakse aastatöötasust, mille põhjal pension määratud esimesel korral, kui see töötasu oli kõrgem. Kui uus töötasu oli suurem töötasust, millest arvutati esimene pension, siis arvutatakse pension suuremast töötasust.

Ühes uue pensioni määramisega lõpeb varemalt määratud pensioni maksmine.

§ 12. Pensionid, mis määratud vigasaanud lapsealastele ja alaealistele, suurenevad kuueteistkümnepäevaseks saamisel ja kaheksateistkümnepäevaseks

saamisel selles proportsioonis, milles § 15 ettenähtud põllutöölise keskmine päevatöötasu suureneb vastavate liikide järgi.

§ 13. Kui kannatanu ei täida raviva arsti korraldusi ravi alal, võib töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktor teda ilma jätta täielikult või osaliselt abirahast ja pensionist, kui keeldumiseks puudusid tema arvates alused või kui need olid vähe põhjendatud.

§ 14. Abiraha ja pensioni maksmiseks päeva- ja aastatöötasu määratakse kindlaks järgmiselt:

Kannatanuile, kes olid palgatud määramata ajaks või lühemaks ajaks kui aastaks või teatud töö ärategemiseks, loetakse aastatöötasuks kindlustusameti poolt kindlaksmääratud põllutöölise keskmine aastapalk ja päevatöötasuks aastapalk jagatud kolmesaja kuuekümne viiega.

Aastapalgalisel kannatanul loetakse aastatöötasuks lepingus ettenähtud aastapalk.

Päevatöötasu saadakse aastatöötasu jagamisest kolmesaja kuuekümne viiega.

Kui aastapalgaline kannatanu sai töötasu natuuras (korter, söök, riided, jalanõud, küte, valgustus j.n.e.), arvatakse ülalnäidatud korras arvutatud rahas saadud aasta- või päevatöötasule veel juurde natuuras saadud töötasu väärtus. Viimase määrab kindlaks iga kindlustusamet oma ringkonna kohta vastavalt kohalikkudele oludele ja kohalikkudele keskmistele turuhindadele.

§ 15. Põllutöölise keskmise aastapalga suuruse määrab kindlaks kindlustusamet kohalikkude andmete järgi kolme aasta peale mõlema soo ja kolme käesolevas paragrahvis ettenähtud vanuseliigi jaoks eraldi ning kuulub sellest Riigi Teatajas. Kindlustusametil on õigus seda tasu kindlaks määrata kohalikkude olude kohaselt, kas terve kindlustusameti tegevuspiirkonna kohta ühtlaselt või eraldi üksikute kohtade jaoks. Keskmiseks põllutöölise aastapalgaks nimetatakse summat, mis põllutöölised teenivad teatud ringkonnas töötasuna keskmiselt aasta jooksul.

Kindlustusamet keskmist põllutöölise aastapalka kindlaks määrares peab arvestama ka natuuras saadavat töötasu.

Vanuse järgi loetakse täiskasvanud töölisteks kaheksateistkümne aastased ja vanemad, alaealisteks kuuteistkümne ja seitsmeteistkümne aastased ja lastealisteks kõik, kes veel kuusteist aastat vanad ei ole.

Kui töötasuolud tunduvalt muutuvad enne käesolevas paragrahvis nimetatud kolmeaastase tähtaja möödumist, võib kindlustusnõukogu lubada ka enne tähtaja möödumist keskmise töötasu suuruse kohta tehtud otsused võtta ümberotsustamisele.

§ 16. Kui kannatanu sureb õnnetusjuhtumi tagajärjel hiljemalt kahe aasta jooksul õnnetusjuhtumi päevast arvates või ka peale kahte aastat, kui arstimine selle aja jooksul edasi kestab, on õigus saada:

- 1) perekonnaliikmetel pensioni, ja
- 2) surnu tegelikul matjal matmiskulud tema kolmekümne päeva töötasu suuruses (§ 14), kui matjaks olid surnu perekonnaliikmed, ja tegelikkude väljaminekute suuruses, kuid mitte enam, kui surnu perekonnaliikmetel on õigus saada, kui matjateks olid võõrad.

§ 17. Perekonnaliikmetele määratakse pensioni surnud isiku aastatöötasu järgmiste osade suuruses:

- 1) lesknaisele — ühe kolmandiku suuruses eluaegselt või kuni uuesti abiellumiseni;

- 2) mõlemast soost seaduslikkudele, legitimeeritud, adopteeritud ja vallaslastele kui ka kasvandikkudele kuni kuueteistkümne aastaseks saamiseni või vanusele vaatamata, kui nad kehaliste või vaimliste vigade tõttu töövõimetud — igapähele ühe kuuendiku suuruses, kui üks vanematest on elus, ja ühe neljandiku suuruses, kui mõlemad vanemad surnud;
- 3) vanematele eluaegselt — igale ühe kuuendiku suuruses, kui nad töövõimetud ja elasid surnu tegelikul ülalpidamisel;
- 4) mõlemast soost lastelastele, vendadele ja õdedele, kui nende mõlemad vanemad surnud või kui nende elusolevad vanemad töövõimetud ja kui nad elasid surnu tegelikul ülalpidamisel, kuni kuueteistkümne aastaseks saamiseni või vanusele vaatamata, kui nad kehaliste või vaimliste vigade tõttu töövõimetud — igale ühe kuuendiku suuruses.

§ 18. Pensioni saamise õigus on:

- 1) lesknaisel, kui tema abielu kannatanuga oli sõlmitud enne õnnetusjuhtumit;
- 2) adopteeritud lastel, kui nende adopteerimine toimus enne õnnetusjuhtumit;
- 3) kasvandikkudel, kui nende perekonda võtmine toimus enne õnnetusjuhtumit.

§ 19. Surmasaanu lesknaise uuesti abiellumisel muudetakse temale makstav pension ühekordseks väljamaksuks kolme aasta pensioni suuruses.

§ 20. Kõigile paragrahvis 17 ettenähtud surnud isiku perekonnaliikmetele kuuluva pensioni kogusumma ei või olla suurem kui see isik ise oleks saanud täieliku töövõimetuse puhul. Kui perekonnaliikmetele määratud pension tõuseb sellest määrast kõrgemale, siis on § 17 p. 1 ja 2 nimetatud isikutel täielikuks rahuldamiseks eesõigus, kuna sama paragrahvi p. 3 ja 4 ettenähtud perekonnaliikmete vahel jagatakse ära ainult ülejäänud osa ühesuurustes osades. Kui pensionide kogusumma, mida § 17 p. 1 ja 2 ettenähtud isikud on õigustatud saama, tõuseb kõrgemale ülaltähendatud ülemmäärast, siis vähendatakse neid pensione vastavalt. Isiku perekonna koosseisus peale tema surma ettetulnud muudatused, välja arvatud tema seaduslikkude laste juurdesündimine, ei anna põhjust perekonnaliikmetele määratud pensioni suuruse muutmiseks.

§ 21. Kui sureb õnnetusjuhtumi tagajärjel naine, kes pidas ülal perekonda mehe töövõimetuse tõttu, siis saab leskmees pensioni § 17 p. 1 ettenähtud suuruses ja teised surnud naise poolt ülalpeetud perekonnaliikmed § 17 ettenähtud suuruses ja § 18 ettenähtud tingimustel.

§ 22. Töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktor võib kannatanu palvel asendada pensioni ühekordse väljamaksuga neile kannatanuile, kes on omast tööjõust kaotanud viisteist protsenti või vähem.

Pension ümbermuutmist ühekordseks väljamaksuks võib teostada ainult siis, kui selgusele on jõutud, et see kannatanule on kasulik.

Ühekordne väljamakse arvatakse järgmistel alustel:

- 1) aastane pensionimäär korrutatakse kümnega, kusjuures lapsealastele ja alaealistele võetakse aluseks need pensionimäärad, mis neile kuulusid täiskasvanuks saamisel;
- 2) kõik pensionimaksud, mis makstud enne ühekordse väljamakse kohta tehtud kokkulepet, kuid kogusummas mitte üle kolmandiku

p. 1 põhjal määratud summast, arvatakse maha väljamaksmisele kuuluvast summast.

§ 23. Kolme aasta jooksul, pensioni määramise otsustamise päevast arvates, on töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktoril kui ka kannatanul õigus, kuid mitte sagedamini, kui üks kord aastas, nõuda uut arstlist läbivaatust pensioni suuruse muutmise või katkestamise mõttes vastavalt pensionäri tegelikule töövõimele. Suurendatud määral pensioni maksmist toimetatakse ainult uuesti läbivaatamise nõude ajast alates ja ainult sel juhul, kui töövõime langemise põhjused on ühenduses õnnetusjuhtumist tingitud vigastustega.

Pensionil väljamaksmine alandatud määral või pensioni maksmise lõpetamine toimub aga uue läbivaatamise päevast alates.

Käesolev paragrahv ei laiene pensioni asemele määratud ühekordsele väljamaksele (§ 22), mille suurust ei muudeta.

3. peatükk.

Kindlustuskandja.

§ 24. Käesoleva seaduse järgi on kindlustuskandjaks Teedeministeerium töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna kaudu.

§ 25. Teedeministeerium katab kõik käesoleva seadusega pealepandavad kulud töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna eelarves selleks ettenähtud summadest.

4. peatükk.

Õnnetusjuhtumist teatamine.

§ 26. Põllumajandusliku töö juures või selle tagajärjel õnnetusjuhtumi läbi kannatanu, kes arvab, et tema vigastus on säärase iseloomuga, mille parandamiseks on tarvis arstiabi, peab õnnetusjuhtumist, kui tema tervislik seisukord seda ei takista, viibimata teatama tööandjale või tema asemikule.

Tööandja või tema asemik, saates kannatanu arsti juurde või, kui arsti juurde saatmine ei ole võimalik, kutsudes arsti kohale, on kohustatud täitma arsti tarvis planketi, millel ta oma allkirjaga tõendab, millal sündis õnnetusjuhtum ja et õnnetusjuhtum sündis tema põllumajandusliku töö juures või töö tagajärjel.

Planketi vormi määrab kindlaks ja kuulutab välja kindlustusnõukogu.

Plankette võib saada igast vallavalitsusest ja igalt jaoskonna-arstilt. Põllumajanduslikud tööandjad võivad neid koju valmis tuua igal ajal.

§ 27. Arst või haigemaja, kellele esitatakse tööandja või selle asemiku poolt täidetud plankett, on kohustatud selle saatma töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonnale neljateistkümne päeva möödumisel õnnetusjuhtumist arvates, märkides ära planketil, kas tööline on veel töövõimetu või suudab teha tööd.

5. peatükk.

Haigusravi.

§ 28. Haigusravi õnnetusjuhtumi puhul annavad jaoskonna-arstid, saades selle eest tasu käesolevas seaduses ettenähtud korras. Jaoskonna-arstil on õigus kannatanut saata mõne teise arsti-spetsialisti juurde või haigemajja.

Esimese arstiabi saamiseks jaoskonna-arsti äraolekul võib kannatanu pöörduda ka teise arsti poole. Arstiabi andmine toimub sel juhul samas korras kui jaoskonna-arsti juures.

Jaoskonna-arsti saatekirjaga on iga haigemaja või arst kohustatud kannatanut ravimiseks vastu võtma kannatanult tasu nõudmata.

§ 29. Kui õnnetusjuhtumi läbi saadud vigastus on raske, siis võib kannatanut viia otsekohe haigemajja või arsti-spetsialisti juurde, ilma et oleks selleks tarvis jaoskonna-arsti saatekirja.

Haigemajale või arstile-spetsialistile tuleb säärasel korral esitada täidetult jaoskonna-arsti tarvis paragrahvis 26 ettenähtud plankett.

Haigemajas võib vigastatuid paigutada ainult üldklassi.

§ 30. Tööandja on kohustatud omal kulul toimetama kannatanu arsti juurde või haigemajja, kui tema vigastus on niivõrd raske, et tal omal minek on raskendatud, kuid mitte säärane, mis tarvilikuks teeks arsti koju kutsumise.

§ 31. Ravimeid ja muid ravimisvahendeid kannatanule on iga apteek kohustatud andma kannatanult tasu nõudmata arsti poolt antud retsepti põhjal, kus märgitud, et ravimite või ravimisvahendite väljaandmine toimub käesoleva seaduse alusel.

Arst on kohustatud vastava märkuse kirjutama retseptile, kui ta on saanud teadaandeplanketi õnnetusjuhtumi kohta või kannatanu on tema juurde saadetud jaoskonna-arsti saatekirjaga. Retseptil peab olema ka märgitud õnnetusjuhtumi aeg.

§ 32. Kui kannatanu töövõimetus ravimise ajal kestis üle neljateistkümne päeva, on iga arst või haigemaja, kes kannatanut ravinud, kohustatud teatama 3 päeva jooksul töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonnale töövõime tagasisaamisest või sellest, et ravimine ei anna enam tagajärgi.

Viimasel juhul tuleb juurde lisada ka arvamine jäädava või ajutise tööjõukaotuse protsendi suuruse kohta.

§ 33. Arstid, apteegid ja haigemajad saadavad arved ravimiskulude kohta, mis tehtud neljateistkümne päeva jooksul arvates õnnetusjuhtumi päevast kannatanute tööandjatele ja alates viieteistkümnendast päevast tehtud ravimiskulude arved töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonnale.

§ 34. Kui § 33 ettenähtud isikud ei tasu arstile, apteegile või haigemajale ühe kuu aja jooksul esitatud arvet, siis esitab arst, apteek või haigemaja ka need arved töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonnale, kes tasub need arved § 35 ettenähtud tähtaegadel.

Töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond nõuab tema poolt välja makstud summad kui võla ühes viivitusrahaga üks protsent võlasummalt kuus administratiiv-sissenõudmise korras sisse neilt, kes pidid kandma ravimiskulud. Sissenõutud summad kantakse riigituludesse. Viivitusaja arvestamisel loetakse alanud kuud terveteks. Viivitusae algab eelmises lõikes tähendatud ühe kuu möödalaskmise päevast.

Peale võla ja viivitusraha, mis moodustavad sissenõutava summa, võetakse arvete sissenõudmisel kulude katteks lisaraha järgmiselt: sissenõutavalt summalt kuni kümme krooni — viiskümmend senti, sissenõutavalt summalt, mis ületab kümme krooni — viis protsenti sissenõutavast summast. Lisarahast läheb viiskümmend protsenti sissenõudja kasuks ja viiskümmend protsenti riigituludesse.

§ 35. Arstidele tasub töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond iga eelneva kuu jooksul esitatud arvete eest järgneva kuu kestel.

Apteekidele ja haigemajadele tasub töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond arveid 4 korda aastas: aja eest 1. jaanuarist kuni 1. aprillini —

1. maiks, 1. aprillist kuni 1. juulini — 1. augustiks, 1. juulist kuni 1. oktoobrini — 1. novembriks ja 1. oktoobrist kuni 1. jaanuarini — 1. veebruariks.

Arved peab esitatama hiljemalt 15 päeva enne väljamakse tähtpäeva.

§ 36. Kindlustusnõukogu kuulates ära Arstide koja arvamuse, määrab kindlaks kannatanute ravimise taksid kui ka taksid, mille järgi tasutakse arstidele õnnetuspensionide kohalikkude komisjonide ja peakomisjoni töödest osavõtmise eest, taksid arstide sõidukulude kohta, mis tehtud seoses kannatanute abistamisega ja alused, mille järgi tasutakse arstidele nende omast käest kannatanute abistamiseks tarvitatud ravimite ja ravivahendite eest.

Taksid ja alused kuulutatakse välja Riigi Teatajas.

§ 37. Kui politsei juurdlustest ja arsti diagnoosist selgub, et vigastus, mille põhjal arstiabi antud, ei ole tekkinud õnnetusjuhtumist, nõuab töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond tehtud kulud tagasi administratiiv-sissenõudmise korras sellelt, keda riigi kulul ravitud.

6. peatükk.

Abirahad ja pensionid.

§ 38. Abiraha maksab töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakond valla-valsitsuse kaudu kuuviisi tagantjärele.

§ 39. Isikud, kes on õigustatud saama pensioni jäädava tööjõukaotuse puhul, esitavad selleks palve töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktori nimele, lisades palvele juurde, missuguse omaavalitsuse kaudu nad soovivad pensioni saada.

Palve esitamiseks on kaheaastane tähtaeg. Seda tähtaega arvatakse kannatanule õnnetusjuhtumi päevast ja perekonnaliikmetele kannatanu surmapäevast.

Tähtaja möödumisel kaob pensioninõudmise õigus.

§ 40. Kui töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna direktor palvet läbi vaadates leiab, et paluja kuulub seesuguste isikute liiki, kes õigustatud pensioni saama ja et temaga tõesti on olnud õnnetusjuhtum § 4 ettenähtud tingimustel, teeb ta korralduse paluja läbivaatamiseks kohalikus õnnetuspensionide komisjonis.

Kui paluja ei kuulu pensioniõiguslike liiki või kui temaga ei ole olnud § 4 ettenähtud oludes õnnetusjuhtumit, otsustab direktor palve eitavalt.

§ 41. Õnnetuspensionide kohalikud komisjonid asutatakse iga jaoskonna tööinspektori juurde. Pensionikomisjoni esimeheks on jaoskonna tööinspektor, liikmeteks tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse direktori poolt alaliselt selleks määratud arst, tööinspektori asukoha maa-arst, 1 tööliskoja ja 1 Põllutöökoja poolt nimetatud liige.

Kui kannatanu soovib, võib ta kaasa tuua ka teda ravinud arsti, kes loetakse sel puhul ka komisjoni sõnaõiguslikuks liikmeks.

Komisjoni liikmetest saavad tasu maa-arst ja tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse direktori poolt nimetatud arst.

§ 42. Õnnetuspensionide kohalik komisjon kuulutab oma otsuse läbivaadatavale otsekohe. Kui ta aga ei suuda kannatanu tervislikku seisukorda kindlaks määrata, saadab ta kannatanu haigemajja uurimiseks ja kuulutab oma otsuse siis, kui ta on saanud haigemajalt arvamuse kannatanu tervisliku seisukorra kohta.

Kannatanu tervisliku seisukorra uurimine haigemajas toimub Teedeministeeriumi kulul.

§ 43. Kannatanu, kes ei ole rahul õnnetuspensionide kohaliku komisjoni otsusega, võib 1 kuu jooksul, arvates otsuse teadasaamise päevast, edasi kaevata õnnetuspensionide peakomisjonile.

Peakomisjon asub töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonna juures. Peakomisjoni esimeheks on kindlustusinspektor, liikmeteks tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse direktori poolt nimetatud kolm arsti, Majandusministeeriumi esindaja ja töölistoja ning Põllutöökoja poolt nimetatud liikmed, kummastki üks.

Kannatanu võib enesega kaasa tuua arsti, kes sel juhtumil on peakomisjoni sõnaõiguslikuks liikmeks.

Komisjoni liikmetest saavad tasu tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse direktori poolt nimetatud arstid.

§ 44. Peakomisjon kuulutab oma otsuse läbivaadatule otsekohe.

Kui ta aga ei suuda kannatanu tervislikku seisukorda otsekohe kindlaks määrata, saadab ta kannatanu haigemajja uurimiseks ja kuulutab oma otsuse siis, kui ta on saanud haigemajalt arvamuse kannatanu tervisliku seisukorra kohta.

Kannatanu tervisliku seisukorra uurimine haigemajas toimub Teedeministeeriumi kulul.

Peakomisjoni otsus on lõplik.

§ 45. Kannatanule, kes saab või kellel on õigus saada pensioni mõne teise seaduse järgi, makstakse seda pensioni, kumb neist kahest on suurem.

§ 46. Surmasaanu perekonnaliikmetele, kes saavad või kellel on õigus saada pensioni kas käesoleva või mõne teise seaduse alusel, makstakse seda pensioni, kumb neist kahest on suurem.

§ 47. Pensioni väljamaksmine toimub kohaliku omavalitsuse kaudu. Pensioni makstakse neli korda aastas: aja eest 1. jaanuarist kuni 1. aprillini — 15. veebruaril, 1. aprillist kuni 1. juulini — 15. mail, 1. juulist kuni 1. oktoobrini — 15. augustil ja 1. oktoobrist kuni 1. jaanuarini — 15. novembril.

Välja makstud pensioni pensionäri surma korral tagasi ei nõuta.

§ 48. Kahe aasta jooksul väljavõtmata jäetud abiraha või pension langeb riigi sissetulekute hulka ja seda ei ole hiljem enam õigus kätte saada.

§ 49. Kohalikud omavalitsused on kohustatud teatama töökaitse ja sotsiaalkindlustuse osakonnale pensionäride surmast ja mehe eest pensionisaajate lesknaiste uuesti abiellumisest.

7. peatükk.

Lõppeeskirjad.

§ 50. Kindlustusnõukogule antakse õigus anda määrusi käesoleva seaduse elluviimiseks. Samuti pannakse kindlustusnõukogule käesoleva seaduse käsitamisel tekkivate kahtluste lahendamine.

§ 51. Käesolev seadus hakkab maksma 1. maist 1936. a.

Selle maksmahakkamisest alates kaotab ettetulevate õnnetusjuhtumite kohta maksvuse Põllutööliste tööaja ja palgaolude korraldamise seaduse (RT 102 — 1921) § 9.

II.

Kriminaalseadustikku täiendatakse § 353¹ järgmises redaktsioonis:

§ 353¹. Põllumajanduslikku tööandjat või tema asemikku, kes süüdlane selles, et ta seaduses ettenähtud teadaandes arstile andis vale tõenduse selle kohta, et õnnetus töölisega on juhtunud tema põllumajandusliku töö juures või selle töö tagajärjel, või vale andmeid õnnetuse aja kohta, karistatakse:

vangimajaga mitte üle kuue kuu.

Sama karistuse alla langeb põllutööline, kes tööandjale või tema asemikule valesti teatas, et temaga on juhtunud õnnetus põllumajandusliku töö juures või selle tagajärjel.

III.

Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 27 p. 1 toodud süütegude loendit täiendatakse Kriminaalseadustiku § 353¹ ettenähtud süütegudega.

IV.

Kuni töölistoja loomiseni määrab esindajad õnnetuspensionide kohalikkudes komisjonidesse ja õnnetuspensionide peakomisjoni Eestimaa Töölisühingute Kesклиit.

Tallinnas, 5. veebruaril 1936.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

O. Sternbeck
Teedeminister.

78. Põllumajanduse võlgade ümberlaenustamise ja pikendamise seaduse täiendamise seadus.

Antud Riigivanema poolt dekreedina 5. veebruaril 1936.

Põllumajanduse võlgade ümberlaenustamise ja pikendamise seadust (RT 73 — 1934 ja 23 — 1935) täiendatakse § 45¹ järgmises redaktsioonis:

§ 45¹. Majandusministril on õigus käesoleva seaduse § 33 alusel korraldatud võlgadelt lubada maksta krediitiasutistele asunduskapitali arvel intresse kuni 3% aastas. Intresside maksmise alused, korra ja aja määrab Majandusminister.

Tallinnas, 5. veebruaril 1936.

K. Päts
Peaminister
Riigivanema ülesannetes.

N. Talts
Põllutööminister.

79. Kaupade sisseveo korraldamise seaduse teostamise määruse § 1 täiendamise määrus.

Antud Vabariigi Valitsuse poolt 5. veebruaril 1936.

Alus: Kaupade sisseveo korralduse seadus (RT 90 — 1931).

I.

Vabariigi Valitsuse poolt 27. septembril 1935 antud Kaupade sisseveo korraldamise seaduse teostamise määruse (RT 83 — 1935) § 1 loendatud kaupade nimestik täiendatakse allnimetatud kaupadega:

Tollipõhitariifid.

(RT 22 — 1932).

Ex § 150 Teosed malmist:

ex p. 1 torud ja nende ühendusosad, ka kaetud asfaldiga.

II.

Käesolev määrus hakkab maksma avaldamisega.

Peaminister K. Päts.

Majandusminister K. Selter.

Riigisekretär K. Terras.

80. Teedeministeeriumi vabateenijate koosseisu määruse muutmise määrus.

Antud Teedeministri poolt kokkuleppel Majandusministriga 7. veebruaril 1936.

Alus: Riigiteenijate tasude seaduse § 5 (RT 31 — 1935).

§ 1. Teedeministeeriumi vabateenijate koosseis ministeeriumi kesk-asutise, maanteede valitsuse ja avalikkude tööde osakonna alal muudetakse arvates 1. jaanuarist 1936 järgmiselt:

Teenistuskoha nimetus	I rajoon		II rajoon		Täiendused
	Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
Vähendatakse:					
I. Keskasutis.					
Tehnik-joonestaja	1	92.—			
1. Kantselei.					
Kütja-mehaanik-autojuht	1	92.—			Korter, küte ja valgustus
Vanem kantseleiametnik	3	63.—			
Uksehoidja	2	58.—			Korter, küte ja valgustus
Käskjalg	1	51.—			

Teenistuskoha nimetus	I rajoon		II rajoon		Täiendused
	Arv	Kuupalk Kr.	Arv	Kuupalk Kr.	
Suurendatakse:					
I. Keskasutis.					
Tehnik-joonestaja	2	92.—			
1. Kantsleil.					
Autojuht-mehaanik	1	92.—			Korter, küte ja valgustus
Vanem kantsleiametnik	7	63.—			
Uksehoidja	3	58.—			Korter, küte ja valgustus
Käskjalg	2	54.—			
II. Maantee-de valitsus.					
Masinate insener	1	165.—			
Uute sildade ehitusetööd.					
Insener-konstruktor	2	200.—			
Asjaajaja-jurist	1	140.—			
Tööde juhatamine-järelevalve kohapeal.					Tasu makstakse sildade ehituse-tööde krediidist
Tööde juhataja-järelevalve (Pärnu ja Siimu sillad)	—	—	1	350.—	
Tööde juhataja-järelevalve abi (Pärnu ja Siimu sillad)	—	—	1	200.—	
Tööde juhataja-järelevalve	—	—	2	185.—	
Tööde juhataja-järelevalve	—	—	1	185.—	
Noorem järelevalve ametnik	—	—	3	135.—	
VII. Avalikkude tööde osakond.					
Autojuht	1	92.—	—	—	Korter, küte ja valgustus

§ 2. Maantee-de valitsuse koosseisu muudatus pannakse maksma alates 1. jaanuarist 1936 uute sildade ehitusetööde juhataja-järelevalve (arvult 1 kuupalgaga 185 kr.) ametkoha osas kahe aasta peale ning ülejäänud uute sildade ehitusetööde ametikohtade osas kolme aasta peale.

Tallinnas, 7. veebruaril 1936.

Teedeminister O. Sternbeck.

81. Välisministeeriumi teadaanne.

Välisministeerium teatab, et 3. veebruaril 1936 vahetati Eesti ja Leedu vahel Tööstuslikust omandusest järgnevate õiguste vastastikuse kaitse kokkuleppe (RT 6—1936) kinnitamisteadaannete kohta käivad noodid.

Vastavalt enda artikli II eeskirjale kokkulepe astub jõusse 15. päeval pärast kinnitamisteadaannete vahetamist, s.o. 18. veebruaril 1936.

Tallinnas, 4. veebruaril 1936.

Välisminister Jul. Seljamaa.

Tallinna linnavolikogult 11. detsembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 29. jaanuaril 1936 kinnitatud

82. Toornahkadega kauplemise sundmäärus.

Alus: Linnaseaduse § 108 p. 18.

§ 1. Toornahkade puhastamise, soolamise ning kuivatamise asutisi ja vastuvõtupunkte võib avada pärast seda, kui ruumid on vaadatud järele linna tervishoiulise järelevalve poolt ja tunnistatud seaduste ja määruste nõuetele vastavateks ja kõlblikudeks.

Omaniku vahetumisel kuulub asutis või vastuvõtupunkt uuele järelevaatusele käesoleva paragrahvi esimese lõike korras.

§ 2. Uuesti avatavaid toornahkade puhastamise, soolamise ning kuivatamise asutisi ja vastuvõtupunkte võib avada ainult linnaosades, kus maksvate määruste kohaselt on lubatud avada igasuguseid tööstusi.

Erandina võib linnavalitsuse loal avada vastuvõtupunkte ka mujal, tingimusega, et punktis hoitakse toornahku ainult turul kauplemise ajal ja punktis vastu võetud nahad viiakse sealt käesoleva määruse § 1 korras avatud asutisse või vastuvõtukohta igapäev mitte hiljem kella 14.

Asutise või vastuvõtupunkti ümbruskonnale tervishoiulises mõttes ohtlikuks muutumise korral suletakse see linnavalitsuse otsusel.

§ 3. Asutised ja vastuvõtupunktid võivad asuda ainult kindlates ehitistes. Ruumid peavad olema valgustatud välisakna kaudu, kusjuures akna valgustuspinna suhe põrandapinnaga peab olema vähemalt 1:15.

Ruumides, kus soojendatud õhuga kuivatatakse toornahku, peavad põrandad olema siledad ja pragudeta, tsemendist või muust valatavast kõvast segust, millesse ei imbu niiskus ning varustatud vett ärajuhtiva restiga.

Ruumides, kus välisõhuga kuivatatakse toornahku, võib olla tihe laudpõrand, kuid neis ruumides on keelatud nahkade soolamine ja puhastamine.

Ruumide seinad peavad olema siledad ja pragudeta ning lubjaga valgendatud.

Laed olgu siledad ja pragudeta, krohvitud ja lubjatud.

§ 4. Ruumid ei tohi olla ühenduses eluruumidega ega ruumidega, kus lastakse liikvele toiduaineid, maitseaineid või jooke.

§ 5. Ruumid, kus nahku puhastatakse, soolatakse või kuivatatakse soojendatud õhuga, peavad olema ühendatud linna veevargiga ja kanalisatsiooniga ning varustatud korrasoleva mehaanilise õhupuhastuse seadisega.

§ 6. Ruume on keelatud tarvitada magamiseks, eluruumideks, toiduainete hoiukohaks või toitude valmistamise kohaks.

§ 7. Ruumid, sisseseaded ning tarvitavad tööriistad peavad olema korras, ning tulevad puhastada iga päev pärast töö lõppu. Ruumides ei tohi tunduda haisu.

§ 8. Ruumides ei tohi olla kärbeid, prussakaid, lutikaid ega muid putukaid, rotte ja hiiri.

§ 9. Kõvad jätised tuleb koguda selleks määratud veekindlasse, tihe-
dalt kaanega suletavasse nõusse ja selles viia linna utilisatsiooni asutisse
või, kui neil on väärtust tehniliseks kasutamiseks, vastavasse ümbertöötamise
asutisse. Jätiste mahamatmine on keelatud. Hoida ja transporteerida tuleb
jätiseid nii, et neile ei oleks juurdepääsu kärbestel ja nad ei levitaks haisu.

§ 10. Kõik isikud, kes töötavad toornahkade puhastamise, soolamise
või kuivatamise asutistes ja vastuvõtupunktides, peavad töö ajal kandma
puhtaid, pestavaid, varrukatega töökuubi. Riiete vahetamiseks ja hoidmiseks
peab olema eriline ruum. Riietusruumis peab olema puhta veega pesemise
seadis, selle juures puhtad käterätikud ja seep.

§ 11. Asutiste ja vastuvõtupunktide õued peavad olema kaetud püsiva
sillutisega või kattega, mis võimaldaks neid hõlpsasti puhastada. Õued
peavad olema alati puhtad ja korras.

§ 12. Käesoleva sundmääruse maksmahakkamisega kaotab maksvuse
Tallinna linnavolikogult 18. jaanuaril 1917 vastu võetud Sundusline mää-
rus tooresnahkade kuivatusmajade sisseseadmise ja tegevuse kohta (Eesti-
maa Kubermangu Leht 15 — 1917).

§ 13. Käesolev sundmäärus hakkab maksuma kaks nädalat pärast
avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea J. Soots.

Sekretär G. Pinding.

Tallinna linnavolikogult 11. detsembril 1935 vastu võetud ja
Siseministrilt 29. jaanuaril 1936 kinnitatud

83. Lihaga kauplemise sundmäärus.

Alus: Linnaseaduse § 108 p.p. 18 ja 22.

§ 1. Lihakauplusi võib avada pärast seda, kui kaupluse ruumid ja
sissesead on vaadatud järele linna tervishoiulise järelevalve poolt ja tun-
nistatud seaduste ja määruste nõuetele vastavateks ja kõlblikkudeks.

Omaniku vahetumisel kuulub kauplus uuele järelevaatusele käesoleva
paragrahvi esimese lõike korras.

§ 2. Lihakaupluse ruum peab olema vähemalt 40 kantmeetrit suur
ja vähemalt 15 ruutmeetrilise põrandapinnaga, küljemõõtega mitte alla
3 meetri ning valgustatud välisakna kaudu.

Ülesseatud nõuetele mittevastavad lihakauplused suletakse 1. jaanuaril
1940.

§ 3. Kaupluse juures peab olema jahe hoiuruum või kelder liha
tagavarade hoidmiseks.

§ 4. Kaupluse ruum ja liha hoiuruum ning kelder ei tohi olla otseühenduses eluruumidega ja ruumidega, mis võivad levitada kauplusse tugevat lõhna, suitsu, tolmu, hallitust või muul teel kahjulikult mõjustada toiduaineid.

§ 5. Kaupluse ja hoiuruumi ning keldri põrandad peavad olema siledad ja pragudeta, parkettkividest, tsemendist või muust valatavast kõvast veekindlast segust ning varustatud vett ärajuhtiva restiga.

Liha hoiuruumi seinad peavad vastama kaupluseruumi kohta maksvatele nõuetele. Keldri seinad peavad olema värvitud heleda õlivärviga või lubjatud.

Kaupluse-, hoiuruumi ja keldri laed peavad olema siledad ja pragudeta, krohvitud või puust, viimasel juhul värvitud valge õlivärviga.

§ 6. Kauplusse viivad trepid, millel üle kahe astme, peavad olema varustatud, vähemalt ühel poolel, käsipuudega.

§ 7. Kauplused peavad olema ühendatud veevärgiga ja kanalisatsiooniga rajoones, kus on olemas vastavad heakorraseadised. Kui kauplus asub rajoonis, kus puudub veevärk ja kanalisatsioon, peab kaupluses olema puhta jooksva veega pesemisnõu.

Kõik ruumid peavad olema varustatud mehaanilise õhupuhastuse seadisega.

§ 8. Jätised tuleb koguda erilisse kindlasse kogumisnõusse, mida peab tühjemata vähemalt kord päevas.

§ 9. Kõigi ruumide puust sissesead peab olema värvitud heleda õlivärviga.

Liha raiepakk peab olema alati pealt siledaks hõõveldatud.

Konksud, millele riputatakse liha, peavad olema tinutatud inglisiinaga või tehtud roostevabast terasest.

§ 10. Kaupluse- ja kõrvalruume ei või kasutada muuks otstarbeks. Rasva sulatamine ja liha suitsetamine on seal keelatud.

§ 11. Kaupluses on lubatud müüa peale värsket ja soolatud liha ning lihasaaduste juur- ja puuvilja ning piimasaadusi.

Piimasaadused tulevad hoida selleks määratud, õhuvahetust võimaldavas klaaskapis.

Lihamüügi ruumis on keelatud lihatünnide hoidmine.

§ 12. Liha ja lihasaaduste pakkimiseks võib tarvitada ainult täiesti puhast, varem kasutamata, paberit.

§ 13. Kauplusse on keelatud lasta koeri ja kasse. Selle kohta peab olema kaupluses pandud üles teadaanne. Samuti ei tohi seal olla kärbsed, prussakaid ja muid putukaid, rotte ja hiiri.

§ 14. Lihaga ja lihasaadustega kauplemisel lihaga kokkupuutuvad isikud peavad kandma mansette, puhtaid, valgeid ja pestavaid kitleid ning samasuguseid peakatteid.

§ 15. Paelisriiete hoidmiseks peab olema kaupluses sellekohane kapp või eriruum.

§ 16. Linna piirides võib liha ja lihasaadusi vedada ja kanda ainult käesolevas määruses ettenähtud veoriistadel ja liudadel, kusjuures liha peab olema täiesti kaetud valge riidega, millele laotatud veekindel puldan.

§ 17. Veoriistu ja kandmise liudu võib kasutada ainult liha transporteerimiseks. Nad peavad olema nii ruumikad, et neisse mahutatud liha-kaubad ei ulatuks üle ääre. Veoriistal peab olema omaniku või firma nimi ja asukoht.

§ 18. Veoriista juht ja lihakauba väljaveol tarvilikud kaasasõitvad isikud võivad istuda veoriistal ainult selleks ettenähtud pingil.

§ 19. Veoriist olgu seestpoolt kaetud inglistinaga tinutatud plekiga, pleki vähekohad ja naelte pead kinni joodetud. Väljastpoolt peab veoriist olema värvitud helelda õlivärviga.

Veobinõud peavad tervishoiulise järelevalve poolt olema üle vaadatud ja kõlblikkudeks tunnustatud enne tarvitusele võtmist ja vähemalt kord aastas.

§ 20. Lihavedajad peavad olema rietatud puhtatesse valgetesse kitlidesse või põlledesse.

§ 21. Toidurasva, toiduks tarvitataivate sisikondade ja soolte vedu võib toimuda ainult väljastpoolt õlivärviga värvitud ja seestpoolt inglistinaga tinutatud plekiga kaetud, vedelikku mitte läbilaskvates kastides, tünnides või vaabatud nõudes. Veoks kasutatavad kastid, tünnid ja nõud tulevad katta puldaniga. Verd võib vedada ainult kinnistes nõudes.

§ 22. Maalt linna toodav liha peab olema mähitud valgesse riidesse ja pealt kaetud veekindla puldaniga.

Maapidajate poolt linna toodav liha peab olema mähitud valgesse riidesse. Keelatud on vedada liha koos tervisele kahjulikkude või tülgastust äratavate ainetega ja lihal istuda.

Veoadudel on lubatud liha transporteerida ainult siis, kui autod vastavad käesoleva määruse §§ 17, 18 ja 19 nõuetele.

§ 23. Lihaga ja lihasaadustega kauplejad ja väljavedajad peavad laskma ennast järele vaadata arsti poolt enne tegevusse asumist. Tähendatud isikute tervisliku seisukorra raamat, peale üldiselt nõutavate andmete, peab sisaldama ka andmed läbivaadatud isiku elukoha kohta.

Tervisliku seisukorra raamatut on tervishoiulise järelevalve esindajail õigus kontrollida igal ajal.

Linna tervishoiuarstidel on õigus igal ajal vaadata järele lihaga ja lihasaadustega kauplejate ja väljavedajate tervislikku seisukorda.

§ 24. Käesoleva sundmääruse maksamahakkamisega kaotab maksvuse Tallinna linnavolikogult 18. märtsil 1925 vastu võetud Sundmäärus liha-kaupluste ruumide, liha müügi ja veo kohta (RT 75/76 — 1925) ja Tallinna linnavolikogu otsus 15. veebruarist 1928 Lihakaupluste ruumide, liha müügi ja veo kohta käiva sundmääruse täiendamise kohta (RT 21 — 1928).

§ 25. Käesolev sundmäärus hakkab maksuma kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea J. Soots.

Sekretär G. Pinding.

Tallinna linnavolikogult 11. detsembril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 29. jaanuaril 1936 kinnitatud

84. Tallinna linna avalikkude kohtade heakorra sundmäärus.

Alus: Linnaseaduse § 108 p. 15.

§ 1. Tallinna linna administratiivpiirkonnas on alkoholiste jookide joomine keelatud avalikkudel platsidel, tänavatel ja puisteedel, avalikkudes parkides ja aedades, avalikkudel muru-, mängu- ja spordiväljakutel, turu- ja laadaplatsidel, üldtarvitatavates koridorides ja trepikodades, majade hoo-vides, kauplustes ja tööstusettevõtetes kauplemise või töö ajal, palvetamise kohtades ja kalmistuil, koosolekutel ja avalikkude ettekannete kohtades, arvatud välja kohad, kus maksvate seaduste alusel antud lubadega on võimaldatud alkoholiste jookide müük ja kohaltarvitamine.

§ 2. Käesolev sundmäärus hakkab maksma kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas. Sellest ajast kaotab maksvuse Tallinna linnavolikogult 1. juulil 1925 vastu võetud Sundmäärus Tallinna linna piirkonnas asuvate avalikkude parkide, aedade, metsade, puisteede ja muruplatside heakorra alalhoidmise kohta § 8 (RT 122/123 — 1925).

Linnapea J. Soots.

Sekretär G. Pinding.

Nõmme linnavolikogult 2. oktoobril 1935 vastu võetud ja Siseministrilt 21. novembril 1935 kinnitatud

85. Sundmäärus piima tootmise, ümbertöötamise ja turustamist korraldavate asutiste tegevuse ning sisemise korra kohta Nõmme linnas.

Alus: Piimaseaduse § 27.

I osa. Üldeeskirjad.

§ 1. Piimatööstusi, piimakauplusi ja piimamüügi kohti võib avada ainult neis ruumes ja sisseseadetega, mis vastavad piimaseaduse, piimaseaduse tootmise määruse ja käesoleva sundmääruse nõuetele.

Ruumide ja sisseseade rahvatervishoiu nõuetele vastavuse teeb kindlaks linnaarst.

§ 2. Tööstuse, kaupluse ja müügikoha pidajad, linna piires asuvad piimatootjad ning teised isikud, kes turustavad neile mittekuluvate majapidamiste piima ja piimasaadusi, peavad oma tegevuse algusest ja selle lõpetamisest teatama linnavalitsusele.

§ 3. Tööstuse, kaupluse ja müügikoha avamisload on nimelised ja kuuluvad uuendamisele omanikkude vahetamisel.

§ 4. Tööstuse, kaupluse ja müügikoha pidajad on kohustatud pidama neid piima- ja piimasaadustega varustajate nimekirju, mis kuulub tervishoiulist järelevalvet teostava isiku kontrollimisele.

II osa. Ruumid ja nende sissesead.

§ 5. Piimatööstusel peab olema vähemalt järgmised ruumid:

- a) piima ja piimasaaduste hoiuks,
- b) piima ümbertöötamiseks,
- c) piimanõude puhastamiseks ja
- d) ladus hoitava piima või kergelt riknevate piimasaaduste jahutamiseks.

§ 6. Piimakaupluse ruumil peab olema:

- a) suurus vähemalt 16 m²,
- b) kõrgus vähemalt 2,6 m,
- c) valgustus välisvalgusega, kusjuures akna pinna suhe põrandaga vähemalt 1 : 10,
- d) põrand kivist, tsemendist või muust siledast, pragudeta veekindlast materjalist,
- e) seinad glasuurkividest, pestavast kunstkivist, krohvitud või puust, viimasel kahel juhul õlivärviga valgeks värvitud,
- f) lagi sile ja pragudeta, krohvitud või laudadest ja õlivärviga valgeks värvitud,
- g) õhupuhastuse seadeldis ja
- h) pesemiseks kraaniga varustatud puhtavee nõu.

§ 7. Piimakaupluse ruum ei või olla otseühenduses eluruumide ega köökidega. Samuti ei tohi kauplusruumil olla otseühendust ukse või muu ava-use kaudu ruumide ega kohtadega, kust võib levineda kauplusse tugevat lõhna ja muud sellesarnast, mis kahjulikult mõjub piimale ja piimasaadustele.

§ 8. Kaupluse leti pealmine kate peab olema poleeritud kivist, klaasist või puust. Puust sisseseade (letid, riiulid ja muu mööbel) peab olema õlivärviga valgeks värvitud ja neid tuleb aastas vähemalt kord värvida.

§ 9. Toiduainete kaupluses võib olla piima ja piimasaaduste müügi-koht eriruumis, kuid see peab olema:

- a) suur vähemalt 4 m²,
- b) kõrge vähemalt 2,6 m,
- c) valgustatud akna või klaasseintega, kusjuures valgustuspind tuleb asetada sarnaselt, et ostjal oleks näha piima ja piimasaaduste mõõtmise ning pakendisse asetamine,
- d) seinad, lagi, põrand, lett, riiulid jne. peavad olema ehitatud vastavalt käesoleva määruse § 6 p.p. d, e, f, g, h ja § 7 nõuetele.

III osa. Piima ja piimasaaduste hoid ja turustamine.

§ 10. Tööstuse, kaupluse, müügikoha ruumid, sissesead, mõõdu ja pakendi abinõud peavad olema alati korras ja puhtad. Piima või koore mõõduabinõud peavad olema materjalist, mis mingisugust mõju ei avalda vedelikule. Nad olgu varustatud niisüguse varrega, et mõõtmisel tõstja käsi riistas oleva vedelikuga kokku ei puutuks. Segamiseks võib tarvitada pika-varrelisi mõõduriistu või ketassegajaid, kuid puust segajate kasutamine on keelatud.

Ruumes on keelatud põrandariiete ja eesriiete tarvitamine ning ruumes ei tohi leiduda kärbsed, prussakaid ega muid putukaid.

§ 11. Piimakauplustes ja piimamüügi kohtades on lubatud hoida ja müüa peale piima ja piimasaaduste toit- ja maitseaineid õhukindlalt suletud nõudes: saiu tervikutena, kooke, mune, mett, kompvekke, šokolaadi, kuivatatud puuvilja, karstavaid jooke pudelites, sinki ja vorsti kinnistest klaaskappidest või vitriinidest.

Lõhnavate juustusortide hoidmiseks peab olema kapp või klaaskuppel.

§ 12. Lahtist piima võib müüa ainult: piimakauplustes, piimamüügikohtades, tootja majapidamistes, söögimajades, kohvikutes, võõrastemajades, restoranides ning einelaudades, kuid viimasel viiel juhul ainult kohaltarvitamiseks.

Neis kohtades on lubatud müüa lahtiselt ainult üht piimavalikut, nimelt — esimest või teist.

§ 13. On keelatud piima- ja piimasaaduste müük uulitsatel, majaoüedes, trepikodades, koridorides ja elukorterites. Turuplatsidel võib müüa piimasaadustest ainult võid ja juustu.

Elukorterites piimamüügi mõiste alla ei kuulu tootja poolt ettetellijale piima kättetoimetamine koju. Müüja poolt tootmiskohal või piimatööstuses iga tellija jaoks eraldi suletud nõudes võib piima koju viia. Suletud nõusid ei või avada ettetellija juuresolekuta.

§ 14. Toiduainete kauplustes võib müüa piimasaadusi ainult suletud väikepakendites, kuid need tuleb hoida selleks otstarbeks määratud klaaskappides.

§ 15. Piimatööstuses, kus piima ja piimasaadusi turustatakse pudelitega, peab pudelite pesemine sündima mehaaniliste abinõudega ja pudeleid steriliseeritama. Piimatööstuse sisseseadete ja riistade steriliseerimiseks peab olema kasutada kuum aur.

§ 16. Piimanõude ja mõõduriistade pesemine turustamise kohtades peab toimuma eriruumis eelpesemise teel puhta külma veega, pesemisega kuumas soodaveega ja järelloputamisega puhta kuumaga. On keelatud nõude aurutamine enne eelpesemist.

Erivalik-piima juures kasutatavate nõude puhastamine peab toimuma piimasaaduse teostamise määruse § 13 tähendatud nõuete kohaselt.

§ 17. Piimatööstuse, kaupluse, müügikoja ja hoiuruumid, neis asuv sissesead ning piima ja piimasaaduste hoiu- ja mõõduabinõud peavad olema alati puhtad.

Piima ja piimasaaduste veoabinõud peavad olema alati puhtad. Keelatud on vedada piimaveo abinõudel muid aineid niiviisi, et need võiksid määrida piimanõusid.

§ 18. Piima turustamise kohtades peab olema nähtaval kohal 4 m kauguselt loetav silt, milles tähendatud lahtisel müügil oleva piimavalik.

§ 19. Kui väline õhutemperatuur on üle 10°C järgi, siis rõõskpiim ja rõõskkoores müük ja hoidmine piimatööstustes, piimakauplustes ning piima ja piimasaaduste müügiruumides toiduainete kaupluste juures peab sündima jahutatult jahutusruumides, -kappides, jääs või külmavee basseinides hoidmise teel, kusjuures vee soojus ei või ületada 8°C järgi. Külma vee bassein peab olema betoonist või muust veekindlast materjalist ning kaetud mõlemast küljest heleda õlivärviga värvitud kaanega. Kaanes peab olema

vastavad avaused, millest piima ja koorenõude avaused läbi mahuksid sarnaselt, et viimaste ülemised ääred oleks väljaspool basseini kaant. Basseini põhi tuleb varustada seadeldisega, mille abil on võimalik basseini tühjendada.

§ 20. Tööstuses, kaupluses ja müügikohtades tegutsevad isikud peavad kandma puhtaid riideid ja valgeid kitsakäiselisi rindakatvaid ja põlviniulatuvaid põlli. Pealisriiete hoidmine sellekohase kapita on keelatud.

Tööstuses peavad olema erilised ruumid pealisriiete hoidmiseks ja vahetamiseks.

§ 21. Tööstuse, kaupluse ja müügikoha pidajad on kohustatud Piima-seaduse teostamise määruse § 101 tähendatud isikuid enne teenistusse võtmist laskma arstliselt järele vaadata linna tervishoiuarsti juures ja teenistuse kestvusel — vähemalt iga kolme kuu järele. Arst kannab läbivaatamise tagajärjed tervishoidliku seisukorra kaustikusse.

Tervishoidliku seisukorra kaustik peab sisaldama järgmisi andmeid: 1) järjekorranumber, 2) isiku nimi ja perekonnanimi, 3) vanus, 4) arsti märkused tervislikust seisukorrast, 5) järelevaatuse aeg (aasta, kuu ja päev) ja 6) arsti allkiri.

IV osa. Sundmääruse maksmahakkamine.

§ 22. Enne käesoleva määruse maksmahakkamist tegutsemise loa saanud piimakaupluste ja piimamüügi kohtade pidajad peavad korraldama oma ruumid käesoleva määruse nõuetele vastavateks 1. juuniks 1936, kuid ruumide ümberkorraldamiseks linnavalitsusel on õigus erilistel juhtudel pikendusi anda kuni 1. juunini 1937.

§ 23. Käesoleva sundmääruse vastu eksijad võetakse seaduslikule vastutusele.

§ 24. See sundmäärus astub jõusse kaks nädalat pärast avaldamist Riigi Teatajas.

§ 25. Selle sundmääruse maksmahakkamisega kaotab oma maksvuse linnavolikogult 29. mail 1931 vastu võetud ja Riigi Teatajas 63 — 1931 avaldatud Sundmäärus piima- ja piimasaadustega kauplemise kohta Nõmme linnas ja linnavolikogult 13. septembril 1927 vastu võetud ja Riigi Teatajas 91 — 1927 avaldatud turukorra sundmääruse §§ 12 ja 13.

Linnapea L. Ojaveski.

Sekretär A. Malkus.

Kuressaare linnavolikogult 21. oktoobril 1935 ja 14. jaanuaril 1936 vastu võetud ja Siseministrilt 4. veebruaril 1936 kinnitatud

86. Sundmäärus avalikkude öömajade kohta Kuressaare linnas.

Antud Linnaseaduse § 108 p. 18 põhjal.

§ 1. Avalikuks öömajaks loetakse asutis, kus linna tulejad ühes oma loomade, veoriistade ja koormatega võivad leida öömaja, varju- ja peatuskohta.

§ 2. Käesoleva sundmääruse eeskirjad avalikkude öömajade ruumide ja sissesõiduõuede sisseseadmise, korra, puhtuse ja tervishoidlikkude nõuete suhtes on maksavad kõigi selliste avatud ja tulevikus avatavate asutiste kohta.

§ 3. Öömajal peab olema peale esikoja vähemalt kaks ruumi: a) esituba, b) puhkamistuba.

Esi- ja puhkamistoa sissesead olgu korralik ja puhas ja mis öömaja tarvitajate vajadusi suudab rahuldada. Neis ruumes peavad olema lauad, toolid, varnad, emailitud pesunõu alusega, emailitud süljekausid, kinnine kraaniga nõu puhta keedetud joogiveega ja emailitud joogiriistaga, ämber musta vee jaoks ning narid või voodid puhta aluskotiga puhkamistoa.

§ 4. Öömaja ruumid peavad olema vähemalt 2,50 m kõrged, puhtad, kuivad ja valged, ühes tarvilise õhupuhastusega, seinad ja laed lubjatud või liimi- või õlivärviga värvitud, põrand tsemendist või lauast, laudpõrand olgu värvitud. Ruumes ei tohi olla lutikaid, prussakaid, samuti tuleb hävitada muud putukad, rotid ja hiired.

Öömajapidaja eluruumid peavad olema eraldatud öömaja ruumidest kinnise vaheseinaga, milles ei tohi olla üle ühe lahtikäiva lukuga varustatud ukse.

Keelatud on öömajapidajal öömaja ruumesse asetada oma majapidamise kraami või teha seal töid, mis võiksid segada öömajatarvitajate rahu.

§ 5. Öömajal olgu kättesaadavas kohas kõigiti tervishoiu nõudeile vastav väljakäigukoht.

§ 6. Öömaja sissekäigu esine peab olema tasane, kuiv ja puhas ja pimedatel aegadel valgustatud elektrilambiga või laternaga. Sissekäigu trepp ja eeskoda peavad olema puhtad ja varustatud kahe jalapuhastamise rauaga ning lauaservadest või muust materjalist korraliku jalapuhastamise matiga.

§ 7. Öömaja esituba (§ 3) peab olema pimedal ajal valgustatud elektrilambiga või vähemalt 5-liinilise petrooleumilambiga. Soojus öömajaruumes ei tohi alla 15° C langeda. Ahjud olgu õhukindlate ustega.

§ 8. Öömaja peab sissepääsuks avatud olema hommikul kella 5 kuni õhtu kella 11. Öömajapidaja on kohustatud nõudmise peale öömajale tulejaid ka öösel viibimata sisse laskma, milleks sissekäik olgu varustatud öökellaga.

§ 9. Öömajapidaja peab kõrvaldama öömaja ruumidest isikuid, kes põevad nakkushaigusi.

§ 10. Öömaja ruumide, hoovi või õue (§ 11) tarvitamise eest maksavad tarvitajad öömajapidajale tasu, mis ei tohi ületada linnavalitsuse poolt kindlaks määratud takse.

§ 11. Iga öömaja juures peab olema loomade, sõiduriistade ja koorimate paigutamiseks laut või kuur või katusega hoov ja õu. Õue väravad peavad olema kindlad, ööseti lukustatud. Võtmed olgu öömajapidaja käes, kes iga uue öömaja soovija sisse ja lahkuja välja laseb. Öömajapidaja vastutab öömajaliste poolt hoiule antud varanduste kaotsimineku eest.

§ 12. Öömaja õu peab olema tasane ja kruusatud või sillutatud ning öömajapidaja on kohustatud õue alati porist ja muust mustusest puhta hoidma, samuti ka hoolitsema § 11 nimetatud katusealuste varjukohtade korraspidamise eest.

Pärast sõidukite ja koormate lahkumist tuleb õu viibimata koristada ja puhtaks pühkida.

Käesoleva paragrahvi II lõike nõudmine laiendatakse kõigile Kuresaare linna õuedele, kus võimaldatakse sissesõitmist ja veoriistadega peatumist.

§ 13. Öömajalised on kohustatud öömajas ja selle ümbruses puhtust hoidma ja rahu ning korda pidama ning selle kohta öömajapidaja poolt avaldatud seaduslikke nõudmisi täitma.

Alkoholiste jookide tarvitamine öömaja ruumes ja õues on keelatud.

§ 14. Linnavalitsusel on õigus oma esindajate läbi igal ajal öömaja kontrollida.

§ 15. Kõik enne käesoleva määruse ilmumist avatud avalikud öömajad peavad olema nende pidajate poolt korda seatud vastavalt käesolevale määrusele kolme kuu jooksul, arvates käesoleva määruse ilmumisest Riigi Teatajas, välja arvatud õuede sillutamine (§ 12), mille tähtaeg on 1. juuni 1936.

§ 16. Käesolev sundmäärus ja öömaja tarvitamise taksid peavad öömaja esitoas nähtavale kohale üles pandud olema.

§ 17. Käesoleva sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele seadustes ettenähtud korras.

§ 18. Käesolev sundmäärus astub jõusse 15. päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

Linnapea (allkiri).

Sekretär J. Haab.

87. Sundmäärus siltide ja kuulutuste kohta Viljandi linnas.

Vastu võetud Viljandi linnavolikogult 18. detsembril 1935 Linnaseaduse § 108 p.p. 14 ja 33 põhjal ja kinnitatud Siseministrilt 29. jaanuaril 1936.

§ 1. Selle sundmääruse alla käivad kõik maja-, äri-, ameti- ja reklaamsildid, teadaanded ning kuulutused, mis pandud välja üldiseks teadmiseks majade ja plankude külge, äriakendele, avalikkusesse asutistesse ja sõidukitesse, sõidukitele, kuulutuspostidele ja -tahvlitele.

§ 2. Iga majaomanik on kohustatud oma maja eesküljele üles lööma sildi, millele märgitud tänava nimetus, maja järjekorranumber ja omaniku nimi.

Majasiltide põhivärv on must, kiri valge. Majasildi suurus ja proovid annab linnavalitsus.

Majasildid kinnitatakse maja eesküljele võimalikult nähtavale kohale.

§ 3. Iga äri- või ametipidaja võib panna välja oma uksele, ukse kohale, ukse kõrvale või majaseinale oma äri- või ametisildi, millele peab olema märgitud äri- või ametipidaja nimi ja äri- või ametinimetus ja millele võib olla märgitud ametipidaja kõnetunnid ja äri lahtioleku aeg.

Kui äri- või ametisiltidele mahutatakse peale eelmises lõikes lubatu veel muid teateid või koguni jooniseid või pilte, siis niisugused sildid loetakse juba reklaamsiltideks.

Iga äri- või ametipidaja võib panna välja ühe äri- või ametisildi. Ainult neil juhtudel, kui äri- või ametiruum asub kahes tänavas, võib kummaski tänavas olla ise silt. Ka sel juhul, kui äri või ametiruum on üle 25 m pikk, võib panna välja iga 25 m või selle osa kohta ise sildi, sel juhul kõik sildid peavad olema täiesti ühesuurused ja ühesugused vormilt kui ka sisult.

Kõik muud sildid ja rohkem silte loetakse reklaamsiltideks.

Äri- või ametisildid, mis paigutatud äri- või ametiruumi uksele või ukse kõrvale sildina, ei tohi olla üle 0,2 m² suured.

Äri- või ametisildid, mis pandud sildina äri- või ametiruumi ukse kohale, ei tohi olla üle 2 m² suured.

Äri- või ametisildid, mis maalitud äri- või ametiruumi tänavapoolsele seinale, ei tohi olla üle 5 m² suured.

Äri- või ametisildid, mis pandud välja mujale, loetakse reklaamsiltideks.

Äri- või ametisiltide aine, värv ja tehniline väljatöötamine jäetakse vabaks.

Äri- või ametisilte on keelatud kinnitada majade plankude külge kald- või ristasendis.

Ristasendis lubatakse paigutada ainult elektrisilte, mis õhtul valgustatud. Viimased ei tohi olla aga üle 1 m pikad, üle 1/2 m laiad ja üle 30 sm paksud. Elektri ristsildid peavad pimedal ajal olema valgustatud vähemalt kella 22-ni.

§ 4. Reklaamsilte võib panna välja ainult maja-, plangu- või platsi-omaniku ja linnavalitsuse nõusolekul ja loal. Reklaamsildid kuuluvad maksustamisele. Valjuhääldajate kaudu tänavale antavaks reklaamiks peab olema linnavalitsuselt luba.

§ 5. Kuulutusi ja teadaandeid võib panna välja kuulutuspostidele ja -tahvlitele määratud korras ning pärast kuulutusemaksu tasumist linnakassasse. Neid võib ka liikuvate kuulutustena tänavatel ringi kanda.

Linnavalitsuselt tembeldatud kuulutusi ja teadaandeid võib panna välja ka äri- ja eraakendele äri- või korteriomaniku loal.

Kuulutusemaksust on vabad riigi- ja omavalitsusasutiste kuulutused ja teadaanded, äri-, ametiasutiste ja isikute omad kuulutused ja teadaanded, mis nad panevad välja oma asjas oma akendele ja seaduste ning määrustega nõutavad sildid, samuti need kuulutused ja teadaanded, mis linnavalitsus vabastab kuulutusmaksust.

Kuulutusi ja teadaandeid, mis üle 0,5 m² suured, võib panna välja ainult kuulutuspostidele, väiksemaid võib kleepida ka kuulustahvlitele.

On keelatud peale kleepida kuulutusi ja teadaandeid teistele kuulutustele enne 5 päeva pärast kuulutuse tembeldamisele järgnevat päeva.

5-päevane tähtaeg ei ole maksev, kui kuulutustes ja teadaannetes teatatud peod, koosolekud, oksjonid j.n.e. on juba toimunud.

§ 6. Kõik äri-, ameti-, reklaam- ja muud sildid peavad olema heas korras. Korratud sildid, aga ka kõik sildid, mis oma kujult, värvilt või asetuselt ei vasta käesoleva sundmääruse nõuetele, kõrvaldatakse politsei või linnavalitsuse nõudmisel.

§ 7. Kõik käesoleva sundmääruse vastu eksijad võetakse vastutusele KRS § 122 põhjal.

§ 8. Käesolev sundmäärus avaldatakse Riigi Teatajas ja astub jõusse 3 kuud pärast avaldamist. Selleks ajaks peavad olema korras kõik sildid, kuulutused ja teadaanded vastavalt käesoleva sundmääruse nõuetele.

Käesoleva sundmääruse maksmata hakkamisega kaotavad maksvuse Viljandi linnavolikogu kohuslik määrus RT 54 — 1919 ja Sundmäärus Viljandi linnas majade nimesiltide ja numbritega varustamise kohta RT 145 — 1924.

Linnapea A. Maramaa.

Sekretär R. Schmidt.